

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa E. M.
przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń [...] S.A. w W.
z udziałem po stronie pozwanej interwenienta ubocznego P. P.
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 18 kwietnia 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację E. M. od wyroku Sądu Okręgowego w W., w którym oddalono jej powództwo o zasądzenie kwoty 683 699,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi od zakładu ubezpieczeń udzielającego ochrony ubezpieczeniowej prawnikowi świadczącemu uprzednio pomoc prawną na rzecz powódki.

2. Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wywiodła powódka, zaskarżając go w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 K.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 K.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ustawodawca zmierzał w ten sposób do

zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c. Podała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia czy pełnomocnik procesowy będący adwokatem, przyjmując zlecenie profesjonalnego prowadzenia sprawy po jej prawomocnym zakończeniu niepodejmujący dalszych czynności zmierzających do zabezpieczenia zasądzonej należności pieniężnej, wypełnia przesłankę niezachowania należytej staranności, o której mowa w art. 355 K.c. i na tej podstawie można mu przypisać odpowiedzialność odszkodowawczą według art. 471 K.c.

6. Przedstawienie we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c. obliguje skarżącego do sformułowania zagadnienia prawnego. Zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy, a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC

2002/1/11; postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2019 r., I CSK 668/18, niepubl.). W praktyce oznacza to, że skarżący powinien sformułować zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c. w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

7. Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom. Sformułowane przez nią zagadnienie prawne zostało oparte o własną ocenę okoliczności sprawy. Skarżąca wniosła o wyjaśnienie przesłanek odpowiedzialności pełnomocnika procesowego po prawomocnym zakończeniu sprawy, w przypadku gdy nie podejmuje on dalszych czynności zmierzających do zabezpieczenia zasądzonej należności pieniężnej. Pominęła jednak, że w sprawie toczył się pomiędzy stronami spór co do tego, czy skarżąca udzieliła interwenientowi ubocznemu P. P. zlecenia do podejmowania czynności zmierzających do zabezpieczenia zasądzonej w postępowaniu rozpoznawczym należności. Ostatecznie Sąd drugiej instancji uznał, że zaoferowany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw po przyjęcia, że powódka zleciła adwokatowi P. P. kompleksowe prowadzenie jej spraw, w tym złożenie wniosku o wpisanie hipoteki przymusowej.

Zgodnie z art. 398³ § 3 K.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 K.p.c.). Tymczasem zadane przez skarżącą, w ramach wykazania przesłanki art. 398⁹ § 1 pkt 1 K.p.c., pytanie zmierza do podważenia ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Nie ma zatem konieczności ani racjonalnej potrzeby wypowiedzi Sądu Najwyższego na ten temat interpretacji przywołanych we wniosku o przyjęcie skargi przepisów Kodeksu cywilnego, zwłaszcza, że Sąd drugiej instancji osadził rozważania prawne dotyczące ich wykładni na zaaprobowanych ustaleniach faktycznych Sądu pierwszej instancji i odniósł je do okoliczności niniejszej sprawy. Reasumując, przedstawiony problem prawny nie ma znaczenia dla sprawy, skoro oddalenie

powództwa wynika z ustalonych w sprawie faktów, a nie wadliwego zastosowania prawa.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

8. Za złożenie odpowiedzi na skargę kasacyjną adwokatowi lub radcy prawnemu przysługuje wynagrodzenie jak za sporządzenie i wniesienie skargi. W niniejszej sprawie zostały złożone tak nazwane pisma procesowe, z tym że odpowiedź pozwanej, w której zawarty został wniosek o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, została wniesiona po terminie. Zgodnie z art. 398⁷ § 1 zd. 1 K.p.c. strona przeciwna może wnieść do sądu drugiej instancji odpowiedź na skargę kasacyjną w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi. Z tego względu należy uznać, że nie stanowi odpowiedzi na skargę tak nazwane pismo procesowe, wniesione po upływie ustawowego terminu do dokonania tej czynności. W konsekwencji, nie wywołuje ono skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (wyrok Sądu Najwyższego z 14 marca 2003 r., V CKN 1733/00, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 25 marca 2011 r., III CSK 323/10, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 12 listopada 2014 r., II CNP 35/14, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lutego 2019 r., II CSK 458/18, niepubl.). Z tej przyczyny nie może być uwzględniony wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, zawarty w piśmie określonym jako odpowiedź na skargę kasacyjną, które zostało wysłane listem poleconym w dniu 10 grudnia 2018 r., po skutecznym doręczeniu skargi kasacyjnej w dniu 9 listopada 2018 r., tzn. po upływie terminu do podjęcia tej czynności procesowej.

l.n